

Nad wodą i w lesie

Tekst do zadań od 1. do 6.

Upał był łatwiejszy do zniesienia dzięki wodzie. [...]

Walący się z hukiem z wysokich skał srebrzysty strumień tworzył u podnóża niewielkie, głębokie jezioro, do którego można było skakać wprost z ogromnego kamienia. Woda w nim była trochę mętna, ale w zasadzie czysta i Janeczka z Pawełkiem natychmiast wykorzystali okazję. Pływać umieli jak ryby. Wyleźli więc z jeziora odświeżeni i szczęśliwi.

Upał dopadł ich na nowo w drodze do zapory, ale tam z kolei z olbrzymiego zbiornika wodnego wypływał potok, który miał przejrzystość kryształu. Widoczne w nim były żywe ryby, znów zatem wleźli do wody. Pani Krystyna ochlapała się od stóp do głów i wsiadła do samochodu w mokrej sukience. Pan Roman zmoczył koszulę i ubrał się w nią, wyżawszy¹ zaledwie trochę.

– Teraz możemy oglądać to osiedle, które tak wam się podobało – powiedział z zadowoleniem.

– Nowe życie we mnie wstąpiło, mam nadzieję, że nie wyschnę prędko.

– To jest pierwsze prześliczne osiedle, jakie tu spotkałam – stwierdziła pani Krystyna. – Wygląda jak prawdziwa arabska bajka i chcę je zobaczyć z bliska.

– Rozczarujesz się pewnie, ale proszę bardzo.

J. Chmielewska, *Skarby*, Warszawa 2008, s. 157–158.

¹ Wyżąć – wycisnąć wodę z czegoś mokrego, najczęściej mokrej tkaniny.

1. Z powyższego fragmentu powieści wynika, że Janeczka i Pawełek pływali przede wszystkim dlatego, że

- A. bardzo to lubili.
- B. pozwalało im to odpocząć od skwaru.
- C. chcieli się wykazać swoimi umiejętnościami.
- D. było to jedyne możliwe zajęcie w czasie postoju.

2. Z tekstu wynika, że bohaterowie zmierzali do osiedla, które

- A. pani Krystyna знаła tylko ze słyszenia.
- B. było kolejnym etapem ich podróży.
- C. wcześniej zauroczyło swym pięknem pana Romana.
- D. było miejscem umówionego spotkania.

3. Pan Roman, mówiąc *Nowe życie we mnie wstąpiło*, odczuwał

- A. ulgę i przypływ energii.
- B. rozbawienie i ciekawość.
- C. zainteresowanie i radość.
- D. znudzenie i potrzebę zmian.

4. Podmiotem mówiącym w przeczytanym przez ciebie fragmencie utworu *Skarby* jest

- A. autorka tekstu, Joanna Chmielewska.
- B. pani Krystyna, która jest jednocześnie bohaterką utworu.
- C. fikcyjna osoba, która nie jest bohaterem tekstu, ale opowiada o wydarzeniach.
- D. para młodych bohaterów: Janeczka i Pawełek.

5. Młody człowiek w wypowiedzi skierowanej np. do nauczyciela lub nieznanego mu dorosłej osoby nie powinien używać słów, których mógłby użyć w rozmowie z kolegami. W którym z poniższych cytatów pojawia się takie słowo?

- A. *znów zatem wleźli do wody.*
- B. *natychmiast wykorzystali okazję.*
- C. *Pływać umieli jak ryby.*
- D. *Woda w nim była trochę mętna.*

6. Zlekceważenie którego z poniższych znaków przez osobę kąpiącą się, np. w jeziorze, grozi jej utratą zdrowia lub życia?

A.

B.

C.

D.

7. W którym z wymienionych regionów Polski trzeba być, żeby się wykąpać w morzu?

- A. Na Podlasiu.
- B. Na Pomorzu.
- C. Na Mazowszu.
- D. Na Podhalu.

Tekst do zadań od 8. do 10.

A w tych borach olsztyńskich
dobrze z psami wędrować.
A w tych jarach¹ olsztyńskich
sośnina² i dąbrowa³.

Tęcza mosty rozstawia.
Jak Wenus pachnie szałwia.
Ptak siada na ramieniu.
Komar płacze w promieniu.
W dzień niebo się zaśmiewa,
a nocą się rozgwieżdża,
gwiazdy w gniazda spadają.
Żal będzie stąd odjeżdżać.

K.I. Gałczyński, *Kronika Olsztyńska*, fragm.,
[w:] *Poezje*, 1957, s. 415–416.

¹ Jar – dolina o wąskim dnie i stromych zboczach; wąwóz, parów.

² Sośnina – las, zagajnik sosnowy.

³ Dąbrowa – las, w którym rosną głównie dęby.

8. Osoba mówiąca w wierszu

- A. jest oczarowana pięknem borów olsztyńskich, ale nie smuci jej myśl o wyjeździe.
- B. cieszy się wędrownką z psami, a urok borów olsztyńskich jest jej obojętny.
- C. czuje smutek z powodu wyjazdu, chociaż bory olsztyńskie rozczarowały ją swoim wyglądem.
- D. cieszy się spacerem z psami i zachwyca urodą borów olsztyńskich.

9. We fragmencie *Tęcza mosty rozstawia./Jak Wenus pachnie szałwia odnajdziemy*

- A. epitety i przerośnięcie.
- B. porównanie i epitety.
- C. przerośnięcie i porównanie.
- D. wyraz dźwiękonaśladowczy i epitet.

10. Zaznacz szereg zawierający nazwy jedynie drzew iglastych.

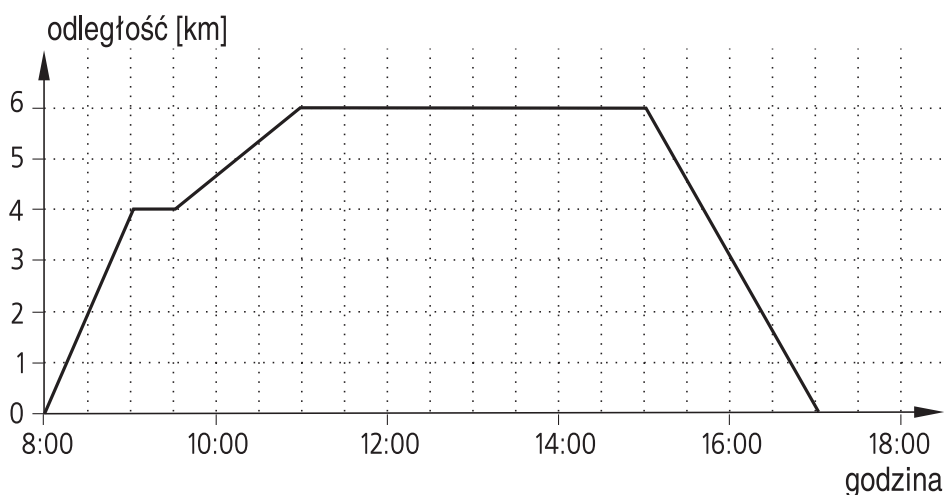
- A. Świerk, sosna, grab.
- B. Buk, jesion, modrzew.
- C. Sosna, jodła, limba.
- D. Kosodrzewina, wierzba, topola.

11. Wskaż źródła, które na pewno pozwolą ci zebrać informacje o przyrodzie i kulturze okolic Olsztyna.

- A. Przewodnik turystyczny *Olsztyn i jego okolice*; www.sportywodne.pl.
- B. Encyklopedia powszechna; www.kulturalnyolsztyn.pl.
- C. Album *Polskie lasy*; www.plywam-bezpiecznie.com.
- D. *Mapa kempingów. Polska*; poradnik młodego wędrowca *Jak przetrwać w lesie*.

Tekst do zadań od 12. do 14.

Podczas obozu opiekunowie zorganizowali pieszą wycieczkę nad jezioro. Po drodze zrobiono krótką przerwę na odpoczynek. Nad jeziorem uczestnicy obozu spędzili kilka godzin. Poniższy wykres przedstawia, jak zmieniała się w czasie odległość uczestników wycieczki od obozowiska.

12. O której godzinie uczestnicy obozu dotarli nad jezioro?

- A. O godzinie 11:00.
- B. O godzinie 10:30.
- C. O godzinie 9:00.
- D. O godzinie 15:00.

13. Pierwszy etap wycieczki, od wyjścia do przerwy, uczestnicy pokonali z prędkością

- A. $2 \frac{\text{km}}{\text{h}}$
- B. $3 \frac{\text{km}}{\text{h}}$
- C. $4 \frac{\text{km}}{\text{h}}$
- D. $5 \frac{\text{km}}{\text{h}}$

14. Łącznie uczestnicy wycieczki pokonali drogę długości

- A. 6 km
- B. 11 km
- C. 10 km
- D. 12 km

Mapa do zadań 15. i 16.

Przeanalizuj mapę i wykonaj polecenia.

15. Region, w którym leży pierwsza stolica Polski, to

- A. Mazowsze.
- B. Wielkopolska.
- C. Śląsk.
- D. Małopolska.

16. Miasto, które nigdy nie było stolicą Polski, to

- A. Warszawa.
- B. Gniezno.
- C. Olsztyn.
- D. Kraków.

Tekst do zadania 17.

Kraina Wielkich Jezior Mazurskich, środk. część Pojezierza Mazurskiego, rozciągnięta południkowo między Węgorzewem na pn. a Piszem i Rucianem-Nidą na pd.; jeziora połączone w XIX w. kanałami tworzą system o pow. ok. 300 km²; największe jez.: Śniardwy, Mamry, Niegocin; region turyst. i wypoczynkowy; sporty wodne, turystyka wodna i piesza; w pd. części, obejmującej m.in. jez. Śniardwy, utworzono w 1977 r. Mazurski Park Krajobrazowy; liczne rezerваты przyrody (gł. ptactwa wodnego), w tym 5 ścisłych.

Na podst. *Nowej encyklopedii powszechnej PWN*, Warszawa 1997, t. 3, s. 537.

17. Na podstawie informacji z encyklopedii rozstrzygnij, które zdanie jest prawdziwe.

- A. Mazurski Park Krajobrazowy utworzono w XIX w.
- B. Kraina Wielkich Jezior Mazurskich leży na południu Pojezierza Mazurskiego.
- C. Rezerваты przyrody chronią głównie ptactwo i roślinność wodną.
- D. W Krainie Wielkich Jezior Mazurskich można uprawiać kajakarstwo, wioślarstwo, marszobiegi.

Tekst do zadań od 18. do 21.

W granicach administracyjnych Olsztyna jest obecnie 15 jezior. Łącznie wszystkie jeziora zajmują 725 ha. Poniższa tabela przedstawia powierzchnię i głębokość siedmiu największych olsztyńskich jezior.

L.p.	Nazwa jeziora	Powierzchnia [ha]	Głębokość maksymalna [m]
1.	Ukiel	412,0	43,0
2.	Kortowskie	89,7	17,2
3.	Track	52,8	4,6
4.	Skanda	51,5	12,0
5.	Redykajny	29,9	20,6
6.	Długie	26,8	17,2
7.	Sukiel	20,8	25,0

Do drugiej połowy XIX wieku istniało w Olsztynie znacznie więcej jezior, które w późniejszym okresie zostały osuszone. Największym osuszonym w owych czasach jeziorem było jezioro Fajferek. Jego istnienie zakończyło się w 1882 roku, mimo że 37 lat wcześniej zarząd miejski otworzył nad nim kąpielisko.

Na podst. http://pl.wikipedia.org/wiki/Jeziora_w_Olsztynie

18. W którym roku zarząd miejski otworzył kąpielisko nad jeziorem Fajferek?

- A. W 1882.
- B. W 1845.
- C. W 1919.
- D. W 1855.

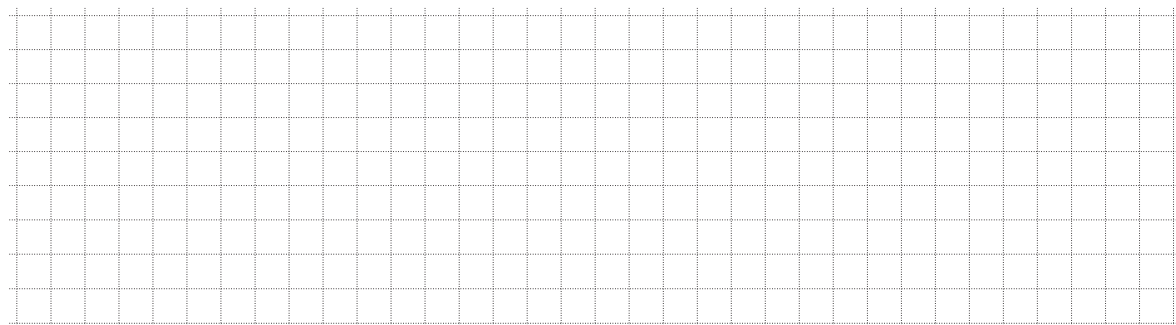
19. Ile razy powierzchnia największego jeziora w Olsztynie jest większa od powierzchni jeziora Skanda?

- A. 8 razy.
- B. Ponad 10 razy.
- C. 6,5 raza.
- D. Około 9 razy.

20. Trzy najgłębsze jeziora w Olsztynie to

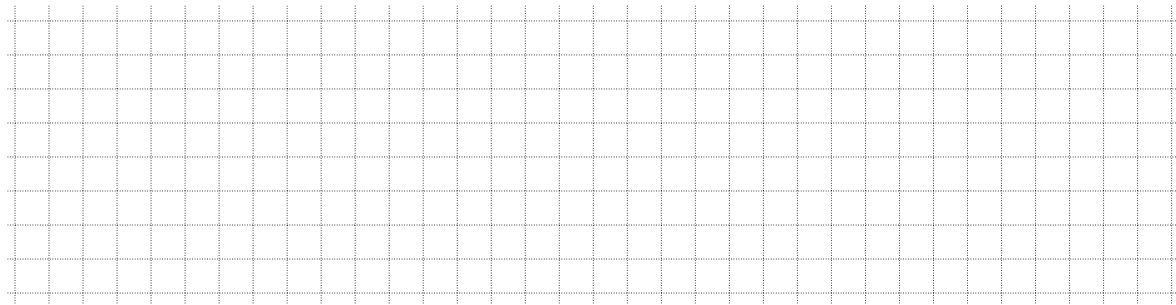
- A. Ukiel, Kortowskie, Track.
- B. Redykajny, Kortowskie, Długie.
- C. Ukiel, Sukiel, Redykajny.
- D. Sukiel, Długie, Redykajny.

21. Ile hektarów zajmują łącznie w Olsztynie jeziora o powierzchni mniejszej niż 20 ha?

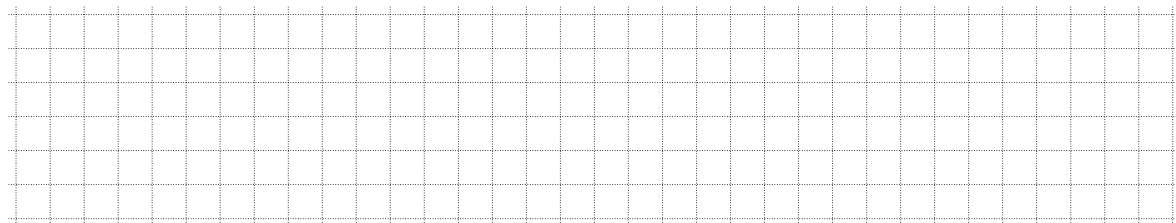
Odpowiedź:

22. Znaki informacyjne znajdujące się nad wodą mają kształt prostokąta o wymiarach 60 cm × 80 cm, zaś znaki zakazu mają kształt koła o średnicy 60 cm. Ile znaków informacyjnych, a ile znaków zakazu można wyciąć z arkusza blachy o wymiarach 180 cm × 240 cm?

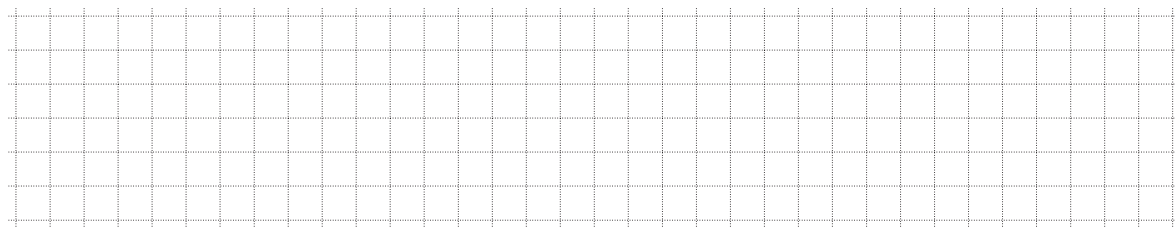
Odpowiedź:

23. Jedną z tegorocznych wakacyjnych atrakcji w Olsztynie były zawody triathlonowe. Triathlon to dyscyplina będąca kombinacją pływania, kolarstwa i biegania. Startujący w zawodach musieli pokonać łącznie 30 km. Najpierw przepłynęli wpław $\frac{3}{4}$ km, potem przejechali rowerami 24,25 km. Jaką część całej trasy stanowił ostatni etap triathlonu, który zawodnicy pokonali biegiem?

Odpowiedź:

24. Organizatorzy przygotowali dla zawodników napój regeneracyjny, którym wypełnili prostopadłościenną naczynie o wymiarach 50 cm × 50 cm × 1 m. Ile kubeczków o pojemności 200 ml można napełnić tym napojem?

Odpowiedź:

25. Wyobraź sobie, że jesteś na obozie nad jednym z mazurskich jezior. W związku z tym napisz kartkę pocztową, którą wyślesz do rodziców lub innej bliskiej ci dorosłej osoby. Wypełniając miejsce na adres, podaj fikcyjne dane.

26. Opisz miejsce, które wywarło na tobie szczególne wrażenie. Napisz, co wyjątkowego jest w tym miejscu.

Twoja praca powinna zająć przynajmniej połowę wyznaczonego miejsca.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

($\frac{1}{2}$ wyznaczonego miejsca)

